

Plan mot kränkande behandling
för Kojans förskola
2022-2023

Inledning

Varje år ska förskolan upprätta två planer för likabehandlingsarbetet, en *likabehandlingsplan* (enligt 3 kap.16§ diskrimineringslagen) och en *plan mot kränkande behandling* (enligt 6:e kap. 8§ skollagen). I denna plan är dessa två sammanförda.

De sju diskrimineringsgrunderna – vad står begreppen för

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och kan ha samband med diskrimineringsgrunderna. Gemensamt för trakasserier är att man kränker ett barns värdighet genom slag, knuffar, hot, utfrysning och teckningar.

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn eller vuxna sämre än andra barn och missgynnandet har samband med:

- **Kön**

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjliganden och skämt kopplade till ett barns könstillhörighet.

Sexuella trakasserier är av sexuell natur. Det kan dock vara svårt att identifiera sexuella trakasserier bland barn i förskoleålder. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

- **Etnisk tillhörighet**

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. Du kan också ha flera etniska tillhörigheter. Var och en har rätt att definiera sin egen tillhörighet.

Förskolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet enligt skollagen.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Enligt läroplanen ska alla föräldrar kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller den andra åskådningen. Förskolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera alla dessa rättigheter.

Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism och ateism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbara med religion.

- **Funktionshinder**

Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar som fanns vid födseln, har uppstått senare i livet eller förväntas uppstå. Begränsningen av

funktionsförmågan måste bestå över en längre tid. Graden av funktionshinder har däremot ingen betydelse.

Exempel på funktionshinder som kan märkas mer eller mindre i olika situationer är allergier, dyslexi, hörsel- och synskador. Det kan också vara neuropsykiatriska funktionshinder som till exempel ADHD eller Aspegrens syndrom.

- **Sexuell läggning**

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om att alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

- **Könsöverskridande identitet**

Diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck omfattar de flesta transpersoner. Transpersonen är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter föreställningar om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut.

Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

För att omfattas av diskrimineringskyddet måste den könsöverskridande identiteten eller uttrycket uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

- **Ålder**

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. Det är tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om

- Särbehandlingen gäller tillämpning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör förskolan.
- Särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Både barn och förskolepersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling och trakasserier. Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Befogade tillsägelser

Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening.

Direkt diskriminering

Ett barn missgynnas och har en direkt koppling till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Att behandla alla lika oavsett om de tillhör någon av diskrimineringsgrunderna. Servera samma mat till barn som av religiösa skäl äter annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller slita någon i håret. Det är den kränktes upplevelse av händelsen som ska beaktas.

1 Förskolans vision

Kojan är en plats att vara stolt över där alla ska behandlas med respekt och känner sig trygga. Inget barn eller vuxen får här utsättas för någon form av kränkande behandling eller mobbing.

Personal och barn känner arbetsglädje och får möjlighet att utvecklas efter egna förutsättningar. På kojans arbetar vi för allas lika värde och vill att alla barn utvecklas till goda medmänniskor. Barnen ska bli självständiga och känna att de duger som de är.

2 Kartläggning och nulägesanalys

För att arbeta med diskriminering behövs en kritisk granskning av den egna verksamheten. Hur ser det ut på vår förskola, på individ, grupp och verksamhets- och organisationsnivå.

Attityder och värderingar (kränkningar, trakasserier, alla diskrimineringsgrunder)

Vi tycker att alla är lika värda oavsett kön, utseende, ålder, ursprung, handikapp, trosuppfattning och sexuell läggning.

Vi vill ställa samma krav på pojkar och flickor. De ska ha frihet att välja aktiviteter efter intresse och inte efter kön.

Vi upplever inte att någon, varken barn eller vuxen särbehandlas utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.

Trygghet (kränkningar, trakasserier, etnisk tillhörighet, funktionshinder, ålder)

Vi upplever att gruppen är trygg

Det förekommer tuffa lekar ibland, men stämningen är i grunden trevlig och varm.

Språkbruk (kränkningar, trakasserier, tänka på alla diskrimineringsgrunder)

Vi tycker att språkbruket är bra i gruppen, både bland vuxna och barn. Om någon blir arg kan det hända att det kommer ett fult ord, men då pratar någon av pedagogerna med barnet om det.

Tillgänglighet (funktionshinder, ålder)

Kojan är tillgänglig för alla barn och föräldrar som är inskrivna.

Mångfald (alla diskrimineringsgrunder)

Då gruppen naturligt består av familjer med olika ursprung upplever vi att det blir väldigt naturligt att vi är olika. Olika är det normala.

Vi har dockor med olika hudfärg, pussel och böcker med motiv från andra länder och en världsmatta.

Vi önskar att alla ska känna sig inkluderade i livet på kojan.

Mat

Alla barn får den mat de äter utifrån, allergier eller religion.

Utflykter, fester och andra aktiviteter (funktionshinder, religion etnicitet, ålder)

När vi går på utflykt, teater eller biobesök så tar vi med de barn som är här för dagen/som aktiviteten är avsedd för. Vid julfest och liknande pratar vi med familjerna och planerar så att alla kan trivas.

Utifrån ovanstående kartläggning skrivs mål och åtgärder för ett likabehandlingsarbete på förskolan.

3 Mål och åtgärder

- **Inget barn ska utsättas för kränkning av någon annan.**
- **Alla barn ska känna sig trygga på kojan**

Vi vuxna ska vara närvarande och uppmärksamma på tendenser till kränkningar.

- **Vi bemöter alla lika oavsett hudfärg, land eller kulturell tillhörighet (etnisk tillhörighet)**

Vi har pussel och dockor från olika kulturer. Försöker tänka på att låna böcker från andra länder. Världskarta och flaggor mm. Vi vill lära oss sånger och lekar från olika länder.

- **Vi visar respekt för alla, oavsett religion och tro (religion och annan trosuppfattning)**

Vi berättar om traditioner mm på ett objektivt sätt.

3:1 Främja och förebygga arbete

För våra barn i förskolan är det vi vuxna som är de förebilder som är det viktigaste instrumentet för att främja likabehandling. Det är de vuxnas förhållningssätt till varandra och till barnen som lägger grunden till barnets förståelse. **Därför ska vi:**

- Utgå från ett positivt förhållningssätt
- Vara nära barnen
- Bemöta varandra och barnen som vi själv vill bli bemötta
- Tro på barnens möjligheter att utvecklas
- Uppmuntra ett positivt beteende hos barnen. Framförallt i samspelet med andra barn
- Visa empati, trösta och stödja
- Vara positiva till olikheter och samtala med barnen om detta
- Personalen skapar bra kontakt med föräldrar. Gemensamt ansvar att kontakta varandra om något orätt framkommer.
- Förskolan arbetar för att skapa en vi-känsla bland barnen
- Visa på att alla har rätt att uttrycka sin åsikt och den tas på allvar
- Ta med barnen när regler på förskolan skall skrivas
- Vi gör roliga saker tillsammans, både vuxna och barn, för att skapa positiva relationer i barngruppen och i arbetslaget
- Kontinuerliga barnsamtal om trivsel, kamrater och känslor
- Förskolan ska präglas av mångfald.

3:2 Delaktighet

För att barn och föräldrar ska känna sig delaktiga jobbar vi så här.

- När vi planerar vår verksamhet tar vi självklart hänsyn till alla barn i gruppen.
- Vi skriver planeringskalender i hallen mm.
- Utvecklingssamtal med vårdnadshavare genomförs minst en gång per år.
- På höstens föräldramöte informeras om planen och vi tar in föräldrarnas åsikter.
- Barnsamtal och intervjuer.

4 Ansvar

Huvudansvarig för arbetet med likabehandling och lagens tillämpning på förskolan är förskolechefen.

Förskolechefen

- ansvarar för händelser där personal kränker barn
- ser till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barnens lika rättigheter samt motverka diskriminering och annan kränkande behandling
- ansvarar för att arbeta fram rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

All personal

- har ansvar att upprätta och följa verksamhetens likabehandlingsplan
- har ansvar att se och reagera om något barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling, vilket innebär att åtgärder vidtas då diskriminering eller kränkning misstänks
- skall regelbundet få kunskaper för att kunna förebygga/upptäcka diskriminering eller andra kränkningar

4:1 Rutiner vid incidenter

Om personalen eller förälder får kännedom att ett barn blivit utsatt för kränkning eller trakasserier av någon personal ska detta anmälas till förskolechef.

- Förskolechef i samråd med specialpedagog och personal utreder händelsen
- Vidtar åtgärder för att det inte ska hända igen
- Förskolechef ansvarar för uppföljning och dokumentation. Dokumentet förvaras hos förskolechef och sparas i 10 år.

Om det framkommer att ett barn utsatts för kränkning eller trakasserats av annat barn på förskolan skall

- Personalen utreda vad som har hänt
- Vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar
- Informera föräldrar, vårdnadshavare
- Beslutar vem som ansvarar för uppföljning och dokumentation. Personalen dokumenterar och lämna sedan till förskolechef, dokumentet sparas i 10 år.

4:2 Incidentrapport

Rapporterna bör innehålla allvarliga händelser som kräver mer ingripande åtgärder än enbart tillsägelser och samtal med barnen. Generellt bör det vara när personalen bestämmer sig för att ringa föräldrarna.

Orsaker till detta kan vara att det finns ett mönster med återkommande avståndstagande där barn tar avstånd från andra barn på grund av etnisk bakgrund, kön eller andra grunder.

5 Handlingsplan

Om ett barn eller vårdnadshavare berättar något som hänt, eller om en vuxen ser eller hör något som han/hon inte accepterar ska den vuxne:

- Fråga och samtala om det som har hänt med berörda barn/vuxna
- Först prata med den som blivit utsatt och sedan med den som sagt eller gjort något oacceptabelt.
- Visa att man inte accepterar situationen
- Vid behov informerar vårdnadshavaren. Viktigt att informationen till vårdnadshavaren sker samma dag, eller snarast
- Information och samråd med kollegor och förskolechef
- Dokumentera situationer för att se om det är återkommande, reflektera över det som har hänt.
- Följa upp händelsen, vid behov ta hjälp av utomstående personer

6 Uppföljning, utvärdering och revidering

- Observationer av barngruppen och regelbundna samtal i arbetslaget.
- Dokumentation och utvärdering i samband med utvärderingen av lokala arbetsplanen. Nya mål och åtgärder kan behöva skrivas. Lämnas sedan till förskolechef
- Samtal med barnen
- Föräldrautvärdering och utvecklingssamtal
- Förskolechef inbjuder till ett erfarenhetsutbyte inför revideringen av likabehandlingsplanen.

7 Information

Planen mot kränkande behandling/likabehandlingsplan ska synliggöras på förskolornas hemsida. Samt finnas på förskolans anslagstavla väl synlig. Ansvarig personal informerar vikarier samt nyanställd personal. Vid föräldramöten informeras de om att det finns en likabehandlingsplan och presenterar den kort.